

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS ŠIAULIŲ APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2022 m. vasario 10 d. Nr. 21RE3- 22(AG3-11/26-2023)

Šiauliai

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Šiaulių apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Giedriaus Jakubėno (posėdžio pirmininkas), Lino Dagio, Vaidos Paurienės (pranešėja) ir Svetlanos Sinkevičienės,

Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos 3 – iosios metalinių garažų eksploatavimo bendrijos skundą atsakovėms Šiaulių miesto savivaldybės administracijai dėl Šiaulių miesto savivaldybės administracijos 2023 m. sausio 5 d. rašto Nr. S-46 „Dėl Šiaulių miesto savivaldybės administracijos 2020-10-02 reikalavimo Nr. S-3798“ dalies panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus bei Nacionalinei žemės tarnybai prie Aplinkos ministerijos dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos Šiaulių skyriaus įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėja 3 – ioji metalinių garažų eksploatavimo bendrija (toliau – Pareiškėja arba Bendrija) 2023 m. sausio 12 d. skundu (toliau – Skundas, b.1. 1-23) kreipėsi į Komisiją prašydama:

1) panaikinti Šiaulių miesto savivaldybės administracijos (toliau – ir Administracija) 2023 m. sausio 5 d. rašto Nr. S-46 „Dėl Šiaulių miesto savivaldybės administracijos 2020-10-02 reikalavimo Nr. S-3798“ (toliau – Skundžiamas raštas, b. l. 61-62) dalį „Nesant pagrindo užimti valstybinės žemės sklypus be teisinio pagrindo bei išimčių leisti naudoti savavališkai (neteisėtai) užimtą valstybinę žemę taikymui, informuojame Jus, kad 2020-10-02 Administracijos reikalavimo Nr. S-3798 vykdymo terminas nebus pratęstas.“;

2) įpareigoti Administraciją (vadovaujantis Viešojo administravimo statymo (toliau – VAĮ) (redakcija nuo 2017-11-01 iki 2018-04-01) 8 straipsnio 4 dalimi) pranešti apie Administracijos 2017 m. lapkričio 7 d. įsakymo Nr. A-1611 „Dėl grąžinamo sklypo plano ir kadastrinių duomenų patvirtinimo“ (toliau – ir 2017-11-07 įsakymas) priėmimą kartu pridėdant jo teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintą kopiją;

3) įpareigoti Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos Šiaulių skyrių (toliau – NŽT Šiaulių skyrius) (vadovaujantis VAĮ (redakcija nuo 2017-11-01 iki 2018-04-01) 8 straipsnio 4 dalimi) pranešti apie NŽT Šiaulių skyriaus vedėjo 2018 m. sausio 17 d. sprendimo Nr. 31 SK-65 „Dėl žemės sklypo, projektinis Nr. 31, nustatytų kadastro duomenų patvirtinimo (žemės sklypo suformavimo)“ (toliau – ir 2018-01-17 sprendimas) priėmimą kartu pridėdant jo teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintą kopiją;

4) vadovaujantis Ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo (toliau – ir IAGNTĮ) 17 straipsniu pasiūlyti baigti ginčą taikos sutartimi, ginčo šalims sudaryti taikos sutartį.

Skunde nurodyta, kad Bendrija 2022 m. gruodžio 21 d. raštu „Dėl Savivaldybės administracijos 2020-10-02 Reikalavimo Nr. S-3798 vykdymo atidėjimo (4)“ (toliau – Prašymas) prašė Administracijos suteikti laikiną leidimą Bendrijos nariams laikyti metalinius garažus Bendrijos naudojamame valstybinės žemės sklype pratęsiant Administracijos 2020 m. spalio 2 d. reikalavimo Nr. S-3798 „Dėl žemės sklypo atlaisvinimo ir garažų bei kitų įrenginių nukėlimo“ vykdymo terminą (toliau – 2020-10-02 reikalavimas). Nurodė, kad Administracijos direktoriaus 2022 m. rugsėjo 2 d. įsakymu Nr. A-1549 koreguotas Supaprastinta tvarka parengtas žemės sklypo Sembos g. 2 detalusis planas, patvirtintas Šiaulių miesto valdybos 2000 m. vasario 28 d. sprendimu Nr. 80, sprendinius, keičiant detaliojo plano galiojimo ribą: sklypas Nr. 01 M. Jankaus g. 6. atskirųjų želdynų teritorijos, plotas – 16711 m² registruotas, suformuotas gražinimui; 5 komercinės paskirties sklypai: sklypas Nr. 02 plotas – 5756 m², sklypas Nr. 03 plotas – 4000 m², sklypas Nr. 04 plotas – 3000 m², sklypas Nr. 05 plotas – 2000 m², sklypas Nr. 06 plotas – 2077 m²; sklypas Nr. 07: susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridorių teritorijos, plotas – 5300 m² (privažiavimui iš Sembos gatvės ir pravažiavimui iki M. Jankaus gatvės); sklypas Nr. 08: – Susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridorių teritorijos, plotas – 2347 m² (M. Jankaus gatvės daliai). Pareiškėjos manymu, minėti 5 komercinės paskirties sklypai bus teikiami pardavimui aukcionuose. Šiuo metu Sklype Nr. 01 16711 m² suformuotame gražinimui pretendentams yra likęs 51 metalinis Bendrijos nario garažas, o sklypo Nr. 02 – 06 teritorijoje – 83 garažai. Bendrija numato dalyvauti šių sklypų pardavimo aukcionuose, kad į juos Bendrijos nariai galėtų persikelti turimus metalinius garažus. Atsižvelgiant į nurodytas aplinkybes Bendrija prašė Administracijos suteikti laikiną leidimą laikyti metalinius garažus Bendrijos naudojamame valstybinės žemės sklype pratęsiant 2020-10-02 reikalavimo vykdymo terminą iki tikėtino likusių metalinių garažų perkėlimo į sklypų Nr. 02 – 06 (vieno ar kelių) teritorijas.

Pareiškėja nurodo gavusi Skundžiamą raštą, Skunde cituoja jame išdėstytas aplinkybes dėl Pareiškėjos kreipimosi į Regionų apygardos administracinio teismo (toliau – RAAT) Šiaulių rūmus dėl Komisijos sprendimų ir Administracijos 2020-10-02 reikalavimo dalies panaikinimo. Skundžiamame rašte nurodyta, kad 2020-10-02 reikalavimas yra galiojantis ir turi būti vykdytinas, Prašymo tenkinimui nėra jokio teisinio pagrindo, o nesant pagrindo užimti valstybinės žemės sklypus be teisinio pagrindo bei išimčių leisti naudoti savavališkai (neteisėtai) užimtą valstybinę žemę taikymui, 2020-10-02 reikalavimo vykdymo terminas nebus pratęstas.

Pareiškėja teigia, kad 2023 m. sausio 5 d. gavo NŽT Šiaulių skyriaus raštą Nr. 31SD-65 „Dėl metalinių garažų valstybinėje žemėje“ (toliau – ir NŽT 2023-01-10 raštas), kuriuo prašoma pateikti informaciją apie garažų savininkus ir jų turimus garažus nurodant išvardintus duomenis. Bendrija 2023 m. sausio 10 d. pateikė NŽT Šiaulių skyriui (kopiją – Administracijai) raštą „Dėl informacijos apie metalinių garažų savininkus pateikimo“, kuriame nurodė, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. rugpjūčio 25 d. nutarimu Nr. 699 pakeitus Naudojamos valstybinės žemės sklypų pardavimo ir nuomos taisykles, Administracija gali reikalauti nugriauti laikinąjį statinį, o ne nukelti kilnojamojo daikto požymių turintį metalinį garažą, kuris laikinojo statinio naudojimo termino neturi. Tokiems garažams nerengiamas nei statinio projektas, nei gaunamas statybos leidimas, todėl Administracija nuo 2021 m. rugsėjo 2 d. negali vadovautis Statybos įstatymo 40 straipsniu ir neturi teisinio pagrindo reikalavimui nukelti metalinį garažą sklypo atlaisvinimui. Nors NŽT 2023-01-10 rašte nurodoma kokiu tikslu prašoma pateikti informaciją apie metalinių garažų savininkus, tačiau iš ankstesnių veiksmų Bendrija supranta, kad, gavęs šiuos duomenis, NŽT Šiaulių skyrius administracinio poveikio priemonėmis sieks priversti Bendrijos narius garažų savininkus nusikelti visus Bendrijos nariams priklausančius žemės sklype esančius garažus ir įrenginius. Teigia, kad pagal Daugiabučių gyvenamųjų namų ar kitos paskirties pastatų savininkų bendrijos įstatymo nuostatas, garažo savininkas prievartos būdu pašalinęs savo garažą iš Bendrijos teritorijos netenka narystės Bendrijoje. Teigia, kad Bendrijos pirmininkas negali veikti taip, kad, Bendrijos narys būtų pašalintas iš Bendrijos prieš jo valią, todėl prašomų duomenų NŽT Šiaulių skyriui neteikė.

Bendrija siūlo problemos sprendimo būdą, kuris, jos nuomone, tenkintų visas ginčo šalis. Siūlo NŽT Šiaulių skyriui inicijuoti 5 komercinės paskirties sklypų pardavimą aukcionuose, kuriuose ji dalyvautų ir, jei pavyktų įsigyti artimiausius jau Bendrijos turimiems sklypams, sklypus, Bendrijos nariai galėtų savo garažus į šiuos naujai įsigytus sklypus.

Pareiškėja Skunde nurodo, kad vadovaujantis Atkūrimo įstatymo 5 straipsniu, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. rugsėjo 29 d. nutarimo Nr. 1057 106 punktu buvo priimtas Administracijos direktoriaus 2017 m. lapkričio 7 d. įsakymas Nr. A-1611 (minėta, toliau – 2017-11-07 įsakymas) tvirtinti grąžinamo natūra žemės sklypo planą valstybinio žemės kadastro duomenų sąrašė (sklypas 1,6711 ha projektinis Nr. 31) ir siūlyti NŽT Šiaulių skyriui patvirtinti specialiąsias žemės naudojimo sąlygas, nurodytas žemės sklypo plane bei Šiaulių mieste grąžinamo natūra žemės sklypo valstybinio žemės kadastro duomenų sąrašė.

NŽT Šiaulių skyrius 2018 m. sausio 17 d. priėmė sprendimą Nr. 31 SK-65 „Dėl žemės sklypo, projektinis Nr. 31, Šiaulių mieste, nustatytų kadastro duomenų patvirtinimo žemės sklypo suformavimo“ (minėta, toliau – ir 2018-01-17 sprendimas), kuriuo suformavo ir patvirtino 1,6711 ha ploto žemės sklypo, projektinis Nr. 31, kadastro duomenis. 2018-01-17 sprendime nurodyta, kad jis gali būti skundžiamas Nekilnojamojo daikto kadastro duomenų bylos tikrinimo taisyklių tvarka. Tačiau Pareiškėja nurodo, kad šios taisyklės reglamentuoja asmenų skundų dėl NŽT teritorinių skyrių sprendimų ir veiksmų (neveikimo), išskyrus sprendimus atkurti nuosavybės teises, tvarką, prieštarauja 2010 m. rugsėjo 7 d. įsakymo Nr. 1P-90 preambulei.

Teigia, kad NŽT Šiaulių skyriaus 2021 m. rugpjūčio 25 d. atsiliepime nurodoma: „į Petro Tarasevičiaus žemę, pretendavo ... Nuosavybės teisių atkūrimas nebaigtas Reginai Briniuvienei, Albertui Tarasevičiui, Aldonai Isaičnekovai, kurie laukia, kada bus priimtas sprendimas dėl nuosavybės teisių atkūrimo (Žemės sklypo grąžinimo natūra).“, todėl žemės reforma nėra pasibaigusi ir Bendrijai galioja Žemės reformos įstatymo 22 straipsnio 2 dalies nuostata, kad „valstybinės žemės sklypų naudotojai, kuriems žemės sklypai suteikti teisės aktų nustatyta tvarka arba kuriems žemę administruojančių institucijų sprendimais leista žeme naudotis žemės reformos metu, už naudojimąsi žeme iki nuomos ar pirkimo - pardavimo sutarčių sudarymo moka žemės nuomos mokestį“. Todėl, Pareiškėjos nuomone, Administracijos direktoriaus 2017-10-07 įsakymas ir NŽT Šiaulių skyriaus vedėjo 2018-01-17 sprendimas yra neteisėti vertinant juos Žemės reformos įstatymo 22 straipsnio ir Atkūrimo įstatymo 5 ir 12 straipsnių nuostatų kontekste.

Pareiškėja Skunde nurodo ir VAI nuostatas dėl individualaus administracinio akto akcentuodama, kad kiekvienam asmeniui, kurio teisėms ir pareigoms individualus administracinis aktas turi tiesioginį poveikį, raštu pranešama apie jo priėmimą, kartu pridedant teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintą kopiją.

Teigia, kad 2017-11-07 įsakyme nėra Bendrijos nariams privalomų reikalavimų, nustatytų įstatymais ar jų pagrindu priimtais teisės aktais, nesuformuluotos Bendrijos nariams nustatytos arba suteikiamos teisės ir pareigos, nenurodyta įsakymo apskundimo tvarka, Bendrijai raštu nepranešta apie šio įsakymo pasirašymą kartu pridedant jo kopiją, jis nenurodomas 2020-10-02 reikalavime.

Apie 2018-01-17 sprendimo priėmimą Bendrija tik informuota NŽT Šiaulių skyriaus 2018 m. rugpjūčio 22 d. raštu Nr. 31SD-6652, tačiau iki šiol nėra įstatymo nustatyta tvarka pranešta Bendrijai, jos nariams apie sprendimo priėmimą kartu pridedant jo kopiją.

NŽT Šiaulių skyriaus 2021 m. rugsėjo 15 d. rašte Nr. 31SD-5638 nurodoma, kad Administracijos direktoriaus įsakymo ir juo patvirtinto žemės sklypo plano kopiją NŽT Šiaulių skyrius buvo pateikęs 2018 m. rugpjūčio 22 d. raštu Nr. 31SD-6652 ir kitais raštais (ne mažiau kaip 3 kartus). Pareiškėjo vertinimu, šis teiginys prasilenkia su tikrove, nes prie 2018 m. rugpjūčio 22 d. rašto Nr. 31SD-6652, 2019 m. vasario 26 d. rašto Nr. 31SD1517 ir 2019 m. birželio 11 d. rašto Nr. 31SD-4171 pridėta „Grąžinamo žemės sklypo, projektinis Nr. 31, Šiaulių mieste, plano kopija“, tačiau nepridėta 2017-11-07 įsakymo kopija.

Aplinkybė, kad Bendrija apie įsakymą informuota NŽT Šiaulių skyriaus 2018 m. rugpjūčio 22 d. raštu Nr. 31SD-6652 ir su jo nepatvirtinta kopija yra susipažinusi kitais būdais neatleidžia atsakovės nuo VAI 8 straipsnio 4 dalies prievolės pranešti įsakymo pasirašymą kartu pridedant jo kopiją.

Pareiškėjos nuomone dėl nurodytų aplinkybių, 2017-11-07 įsakymas ir 2018-01-17 sprendimas nelaikytini įstatymo pagrindu priimtais administraciniais sprendimais ir todėl nenustato privalomų reikalavimų Bendrijai ir jos nariams (VAĮ 6 straipsnio 4 dalis).

Dėl minėtų aplinkybių negali būti laikoma, kad praleistas vieno mėnesio skundo dėl 2017-11-07 įsakymo ir 2018-01-17 sprendimo padavimo terminas, nes jie neįteikti Bendrijai, taigi, nėra datos, nuo kurios gali būti skaičiuojamas vieno mėnesio terminas, todėl RAAT Šiaulių rūmų 2021 m. rugpjūčio 10 d. nutartis atsisakyti priimti skundą nagrinėti yra nepagrįsta. Pareiškėja teigia, kad vieno mėnesio skundo padavimo terminas negali būti ir nebus pradėtas skaičiuoti, nes skundas paduotas nesulaukus minėtų įsakymo ir sprendimo įteikimo Bendrijai.

Pareiškėja pateikia 2020-10-01 reikalavimo Bendrijai, Sembos g. 2, turinį, t. y. kad garažais teritorija užimta be teisinio pagrindo, žemės reforma jau yra pasibaigusi, todėl Administracija reikalauja nusikelti Bendrijos nariams priklausančius visus žemės sklype esančius garažus iki 2021 m. sausio 1 d. ir sutvarkyti naudojama teritoriją. Nurodoma, kad neįvykdžius reikalavimo bus kreipiamasi į institucijas dėl atsakomybės taikymo už savavališkai užimtą valstybinę žemę ir jos negražinimo.

Pareiškėja nurodo, kad pagal Statybos įstatymo 27 straipsnio nuostatas, kai išduodamas statybą leidžiantis dokumentas statyti laikinąjį statinį, kuriame nurodomas šio statinio naudojimo terminas, todėl Administracija gali reikalauti nugriauti laikinąjį statinį, be ne nukelti kilnojamąjį daiktą - metalinį garažą – kuriam nereikia rengti nei statinio projekto, nei gauti leidimo ir kuris neturi laikinojo statinio naudojimo termino. Todėl jei metalinis garažas laikomas, kaip nurodoma 2020-10-02 reikalavime – kilnojamuoju daiktu, ar kaip įtvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. rugpjūčio 25 d. nutarimu Nr. 699 - kilnojamojo daikto požymių turinčių garažų, todėl Administracija negali vadovautis Statybos įstatymo 40 straipsniu teikdama reikalavimą nukelti metalinį garažą - kilnojamąjį daiktą (o ne laikinąjį statinį).

2023 m. sausio 10 d. raštu Bendrija siūlo problemos sprendimo būdą, kuris, jos manymu, turėtų tenkinti visas ginčo šalis. Bendrijos 4,0912 ha sklype Sembos g. 2 yra 937 vietos garažams, valstybinėje žemėje yra 883 garažų vietos (boksai). Šiuo metu (2023-01-01 datai) Sklype Nr. 01 16711 m² suformuotame gražinimui pretendentams yra likęs 51 metalinis Bendrijos narių garažas, o sklypų Nr. 02 – 06 teritorijoje – 83 garažai. Atsižvelgiant į tai, Bendrija siūlo NŽT Šiaulių skyriui inicijuoti šių 5 komercinės paskirties sklypų pardavimą aukcionuose. Bendrija dalyvautų aukcionuose ir, jei pavyktų įsigyti artimiausius jau Bendrijos turimiems sklypams M. Jankaus g. 12 ir 14 sklypus Nr. 05, 06, Bendrijos nariai galėtų savo garažus perkelti iš sklypo Nr. 01 suformuoto 16711 m² gražinimui pretendentams iš sklypų Nr. 02, 03, 04. Įgyvendinus tokį planą būtų įvykdytas Administracijos 2020-10-01 reikalavimas, o sklypas Nr. 01 galėtų būti perduotas pretendentams atkurti nuosavybę.

Bendrija, vadovaudamasi IAGNTĮ 17 straipsniu siūlo baigti ginčą taikos sutartimi ir siūlo ginčo šalims sudaryti taikos sutartį ir projektą su esminėmis sąlygomis prideda prie Skundo.

Atsakovė Šiaulių miesto savivaldybės administracija atsiliepimu nesutinka su Pareiškėjos Skundu ir prašo jį atmesti kaip nepagrįstą.

Atsiliepime (b. 1. 85-91) atsakovė nurodo, kad Pareiškėjos Skunde nurodomi įvairūs, Administracijos ir NŽT Šiaulių skyriaus raštai (atsakymai), kuriuos Pareiškėja gavo susirašinėdama su atsakovėmis, cituojamos raštuose (atsakymuose) išdėstytos nuostatos, atliekamas jų vertinimas teisės aktų atitikčiai, keliami klausimai dėl raštuose (atsakymuose) pateiktos informacijos teisėtumo, cituojami įvairūs teisės aktai.

Dėl Skundžiamo rašto dalies panaikinimo, remdamasi Lietuvos teismų praktika atsakovė nurodo, kad Konstitucijos 30 straipsnio 1 dalyje ir Administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ABTĮ) 5 straipsnyje įtvirtinta asmens teisė kreiptis į teismą yra neatsiejama nuo pareigos tai padaryti pagal visiems privalomas įstatymų nustatytas taisykles. Teismine tvarka gali būti ginčijama ne bet kokia savivaldybių administravimo subjektų veikla, o tik tokia, kuri atitinka ABTĮ 17 straipsnio 1 dalies 2 punkto ir 23 straipsnio 1 dalies reikalavimus, t. y. veikla, kuri daro įtaką konkrečių asmenų teisėms ar įstatymų saugomiems interesams. Pagal ABTĮ 33 straipsnio 2 dalies 1 punktą, ginčo

administracinėje byloje dalyku gali būti tik toks viešojo administravimo subjekto priimtas administracinis aktas, kuris atitinkamiems asmenims nustato tam tikras teises ar pareigas, sukelia teisines pasekmes. Į administracinį teismą ar Komisiją asmuo turi teisę kreiptis tik dėl jam teisines pasekmes sukeliančių individualiųjų teisės aktų, priimtų viešojo administravimo srityje.

Atsiliepime nurodo, kad Pareiškėja, inicijuodama administracinį ginčą ir siekdama Administracijos priimto skundžiamo sprendimo dalies panaikinimo, nenurodė, kaip šis dokumentas ar jo dalis daro įtaką jo teisėms, pareigoms ar įstatymo saugomiems interesams ir, kaip Komisijai patenkinus skundu pareikštą reikalavimą, būtų apgintos Pareiškėjos teisės (interesai).

Teigia, kad Skundžiamu raštu buvo atsakoma į Prašymą, kuriuo Pareiškėja prašė „suteikti laikiną leidimą bendrijos nariams laikyti metalinius garažus bendrijos naudojamame valstybinės žemės sklype pratęsiant 2020-10-02 Reikalavimo Nr. S-3798 vykdymo terminą iki tikėtino likusių metalinių garažų perkėlimo į sklypų Nr. 02 – 06 (vieno ar kelių) teritorijas“. Administracijos vertinimu, Skundžiamu raštu Pareiškėjai buvo tik pateikta informacija apie teismo priimtas nutartis šiuo klausimu ir pažymima, kad 2020-10-02 reikalavimas yra teisėtas ir turi būti vykdomas.

Atsiliepime pažymima, kad esminė teisingumo vykdymo prielaida yra teismo sprendimo privalomumas. Teismo sprendimo privalomumo individualios bylos atžvilgiu išraiška yra Civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) 279 straipsnio 4 dalies normos, kuriose įtvirtinta *res judicata* galia, kas reiškia, kad ginčas tarp tų pačių šalių dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu negalimas. CPK 279 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad, sprendimui, nutarčiai ar įsakymui įsiteisėjus, šalys ar kiti dalyvavę byloje asmenys, taip pat jų teisių perėmėjai nebegali iš naujo pareikšti teisme tų pačių ieškinio reikalavimų tuo pačiu pagrindu, taip pat kitoje byloje ginčyti teismo nustatytus faktus ir teisinius santykius.

Apibendrinama, Administracija atsiliepime teigia, kad pateiktas Skundžiamas raštas yra informacinio - aiškinamojo pobūdžio, nesukeliantis Pareiškėjai jokių teisinių pasekmių, t. y. realiai nedaro jokios įtakos jo teisėms ir interesams. Rašte nurodomi duomenys yra faktinio, o ne teisinio pobūdžio, juose neformuluojamos jokio privalomo elgesio taisyklės Pareiškėjai. Ginčas yra susijęs ne su siekiu apginti savo pažeistas teises (nes tos teisės nėra ir nebuvo niekaip pažeistos), o su interesu kaip nors pakeisti viešojo administravimo subjektų nuomonę ar poziciją dėl ateityje galimai priimamų sprendimų, susijusių su patikėtos valstybinės žemės sklypų valdymu, naudojimu ir disponavimu.

Dėl įpareigojimų pranešti apie priimtus sprendimus. Pareiškėja Skundu reikalauja, kad Komisija įpareigotų Administraciją pranešti apie 2017-11-07 įsakymo priėmimą, kartu pridedant jo teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintą kopiją, o NŽT Šiaulių skyrių - apie 2018-01-17 sprendimo priėmimą kartu pridedant jo teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintą kopiją.

Atsakovė nurodo, kad Pareiškėja dar 2021 metais kreipėsi į RAAT Šiaulių rūmus su 2021 m. gegužės 4 d. skundu dėl 2017-11-07 įsakymo bei 2018-01-17 sprendimo panaikinimo. 2021 m. kovo 31 d. Pareiškėjos skunde buvo nurodoma, kad Administracijos 2017-11-07 įsakymas iki šiol nepateiktas, o apie jį Bendrija informuota tik NŽT Šiaulių skyriaus 2018 m. rugpjūčio 22 d. raštu Nr. 31SD-6652; NŽT Šiaulių skyriaus 2018-01-17 sprendimas Bendrijai taip pat nepateiktas, apie jį Bendrija informuota tik NŽT Šiaulių skyriaus 2019 m. birželio 11 d. raštu Nr. 31SD-4171. RAAT Šiaulių rūmai sprenddami Pareiškėjos pateikto skundo ir patikslinto skundo priėmimo klausimą administracinėje byloje Nr. I-5202-289/2021 konstatavo, kad nors Pareiškėjai 2017-11-07 įsakymas ir 2018-01-17 sprendimas nebuvo įteikti, vis dėlto, darytina išvada, kad Pareiškėja su šių aktų turiniu, jų sukeliomomis pasekmėmis buvo supažindinta pakartotinai dar 2018-2019 metais. Teismas nutartyje tai pat nurodė, kad minėtų raštų turinys nurodomas ir Pareiškėjos 2021 m. vasario 15 d. skunde Komisijai, tačiau reikalavimai dėl šių aktų panaikinimo nebuvo keliami. Dėl šių aktų panaikinimo Pareiškėja į teismą kreipėsi 2021 m. kovo 31 d., t. y. praleidusi ABTĮ 29 straipsnio 1 dalyje numatytą skundo padavimo teismui terminą ir neprašė jo atnaujinti, todėl Pareiškėjos patikslintas skundas dalyje dėl šių dokumentų panaikinimo buvo atsisakytas priimti, nes skundo padavimo terminai buvo praleisti, o jų atnaujinimo nebuvo prašyta.

Dėl siūlymo sudaryti taikos sutartį byloje Administracija nurodė, kaip proceso šalis, yra ne kartą išreiškusi savo poziciją dėl taikos sutarties sudarymo, nes atsižvelgiant į ginčo pobūdį, nėra

jokio pagrindo sudaryti Pareiškėjos siūlomą taikos sutartį, todėl vertina, kad bet kokie argumentai šio klausimo kontekste yra laikytini nepagrįstais.

NŽT nesutinka su Pareiškėjos skundu ir prašo jį atmesti kaip neteisėtą ir nepagrįstą.

Atsiliepime (b.1. 152-156) NŽT Šiaulių skyrius akcentuoja Skunde nurodytus Pareiškėjos teiginius, kad: „...žemės reforma nėra pasibaigusi ir Bendrijai galioja Žemės reformos įstatymo 22 straipsnio 2 dalies nuostata „Valstybinės žemės sklypų naudotojai, kuriems žemės sklypai suteikti teisės aktų nustatyta tvarka arba kuriems žemę administruojančių institucijų sprendimais leista žeme naudotis žemės reformos metu, už naudojimąsi žeme iki nuomos ar pirkimo–pardavimo sutarčių sudarymo moka žemės nuomos mokestį“...<...> bei „<...> Savivaldybės administracijos direktoriaus 2017-11-07 Įsakymas Nr. A-1611 ir Nacionalinės žemės tarnybos Šiaulių skyriaus vedėjo 2018-01-17 Sprendimas Nr. 31 SK-65 yra neteisėti vertinant juos Žemės reformos statymo 22 straipsnio ir Atkūrimo statymo 5 ir 12 straipsnių nuostatų kontekste.“

Vertinat šiuos Bendrijos argumentus, NŽT Šiaulių skyrius pažymi, kad Skundas iš esmės nėra tinkamai teisiškai pagrįstas ir aukščiau nurodytos teisės aktų nuostatos nėra niekaip susijusios su Bendrijos ir jos narių teisėmis naudoti valstybinę žemę, t. y. nesuteikia teisės Bendrijai ir jų nariams naudoti be teisinio pagrindo naudojamą valstybinę žemę, kurią Administracija prašo atlaisvinti.

Nurodyti Pareiškėjos teiginiai dėl Statybos įstatymo 27 ir 40 straipsnių nuostatų, kad Administracija gali reikalauti nugriauti laikinus statinius, o ne nukelti kilnojamąjį daiktus metalinius garažus, Komisijos turėtų būti vertintini kritiškai, nes tai teisiniu vertinimu visiškai neteisinga ir Bendrijai naudinga teisės akto nuostatų interpretacija.

Statybos įstatyme (2 str. 24 p., 84 p.) yra apibrėžta, kad statinys – nekilnojamasis daiktas (pastatas arba inžinerinis statinys), turintis laikančiąsias konstrukcijas, kurios visos (ar jų dalis) sumontuotos statybos vietoje atliekant statybos darbus; laikinasis statinys – statinys, kurį leidžiama statyti numatant naudoti ribotą terminą. Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas (toliau - CK) 1.98 straipsnis numato, kad „Nekilnojamieji daiktai yra žemė ir kiti daiktai, kurie susiję su žeme ir kurių negalima perkelti iš vienos vietos į kitą nepakeitus jų paskirties bei iš esmės nesumažinus jų vertės (pastatai, įrenginiai, sodiniai ir kiti daiktai, kurie pagal paskirtį ir prigimtį yra nekilnojamieji), o daiktai, kuriuos galima perkelti iš vienos vietos į kitą nepakeitus jų paskirties ir iš esmės nesumažinus jų vertės, laikomi kilnojamaisiais, jeigu įstatymai nenustato ko kita (CK 1.98 str. 4 d.). Teigia, kad teismų praktikoje yra išaiškinta, kad daikto sąlytis su žeme turi būti patvarus, t. y. neleidžiantis be didelių sąnaudų perkelti jį į kitą vietą, ir pasižymėti atsparumu, neleidžiančiu statiniui atsidurti kitoje vietoje veikiant įprastoms gamtos jėgoms. Pakankamą tokio objekto sąsaja su žeme, duodančia pagrindą jį pripažinti nekilnojamuoju daiktu apibrėžia du esminiai požymiai: 1) daikto paskirties pasikaitimas jį perkėlus ir 2) galimybės daiktą perkelti iš esmės nesumažinus jo vertės nebuvimas.

Statybos įstatyme įtvirtinta statinio apibrėžtis suponuota, kad objektas laikytinas statiniu, jei jis atitinka visas šias sąlygas: 1) yra nekilnojamasis daiktas, kurio negalima perkelti iš vienos vietos į kitą nepakeitus jo paskirties bei iš esmės nesumažinus jų vertės; 2) turi laikančiąsias konstrukcijas, kurios visos (ar jų dalis) sumontuotos statybos vietoje; 3) sukurtas atliekant statybos darbus. Todėl, įvertinant nurodytas sąlygas metalinis garažas laikytinas statiniu, jeigu jis atitinka visas tris aukščiau nurodytas sąlygas.

Šiuo atveju Bendrijos nariams priklausantys metaliniai garažai vadovaujantis CK ir Statybos įstatymo nuostatomis, įvertinant tai, kad juos galima perkelti iš vienos vietos į kitą nepakeitus jų paskirties bei iš esmės nesumažinus jų vertės, priskirtini prie kilnojamųjų daiktų.

NŽT vertinimu, Pareiškėja teikdama skundus tiek RAAT Šiaulių rūmams, tiek Komisijai siekia stabdyti Atsakovių atliekamus veiksmus susijusius su valstybinės žemės atlaisvinimu ir kiek įmanoma siekia vilkinti jų vykdymą.

Įvertinusi Pareiškėjos siūlomos taikos sutarties projektą, nurodo, kad taikos sutarties sudarymas nėra galimas.

Dėl Pareiškėjos prieštaravimų į Administracijos pateiktą atsiliepimą.

Pareiškėja nesutinka su Administracijos teiginiu, kad Skundžiamas raštas ar jo dalis nedaro įtakos Pareiškėjos teisėms, pareigoms ar įstatymo saugomiems interesams. Pažymi, kad Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) 2022 m. gruodžio 14 d. nutartimi RAAT Šiaulių rūmų 2021 m. gruodžio 21 d. sprendimas paliktas nepakeistu, bet šiuo sprendimu atmestas Pareiškėjos 2021 m. gegužės 4 d. patikslintas skundas dėl Komisijos 2021 m. kovo 8 d. sprendimo atsisakyti nagrinėti 2021 m. kovo 2 d. Bendrijos skundą, o ne „dėl ko pateiktas 2022-10-02 reikalavimas Nr. S-3798 yra teisėtas ir turi būti vykdomas“.

Administracijos teiginiai, kad „raštas yra informacinio-aiškinamojo pobūdžio, nesukeliantis pareiškėjui jokių teisinių pasekmių, t. y. realiai nedaro jokios įtakos jo teisėms ir interesams“ nedaro Pareiškėjos reikalavimo panaikinti Skundžiamo rašto dalį neteisėtu ir nepagrįstu, kaip ir ne Administracijos prerogatyva spręsti ar tai sukelia pasekmes Pareiškėjai.

Administracija teigia, kad Skundžiamame rašte „nurodomi duomenys yra faktinio, o ne teisinio pobūdžio, juose neformuluojamos jokio privalomo elgesio taisyklės pareiškėjui, nenustatomi apribojimai, nenumatomos jam privalomos vykdyti pareigos ar nesuteikiamos teisės, netaikomos poveikio priemonės“. Tačiau Pareiškėja atkreipia dėmesį, kad Skundžiamame rašte nurodyta, jog „Administracijos 2020-10-02 reikalavimas Nr. S-3798 yra galiojantis ir turi būti vykdytinas, prašymo – suteikti laikiną leidimą Bendrijos nariams laikyti metalinius garažus Bendrijos naudojamame valstybinės žemės sklype pratęsiant reikalavimo Nr. S-3798 vykdymo terminą tenkinimui nėra jokio teisinio pagrindo. Nesant pagrindo užimti valstybinės žemės sklypus be teisinio pagrindo bei išimčių leisti naudoti savavališkai (neteisėtai) užimtą valstybinę žemę taikymui, 2020-10-02 Administracijos reikalavimo Nr. S-3798 vykdymo terminas nebus pratęstas“.

Pareiškėjos teigimu akivaizdu, kad Skundžiamame rašte nurodomi duomenys yra ir faktinio ir teisinio pobūdžio, juose formuluojamos privalomo elgesio taisyklės Pareiškėjai („reikalavimas Nr. S-3798 turi būti vykdytinas“), nustatomi apribojimai („Nesant pagrindo leisti naudoti užimtą valstybinę žemę“), numatomos jam privalomos vykdyti pareigos („reikalavimas Nr. S-3798 turi būti vykdytinas“), nesuteikiamos teisės („Nesant pagrindo leisti naudoti užimtą valstybinę žemę“), ir taikomos poveikio priemonės („2020-10-02 reikalavimo Nr. S-3798 vykdymo terminas nebus pratęstas“).

Pareiškėja kategoriškai nurodo, kad skundai susiję su siekiu apginti 2020-10-02 reikalavimu pažeistas teises, nes metalinių garažų kooperatyvams (bendrijoms) valstybinės žemės sklypai patikėti neterminuotam naudojimui.

LVAT 2022 m. gruodžio 14 d. nutartyje, priešingai nei teigia atsakovė, nėra prievolių Pareiškėjai vykdyti 2020-10-02 reikalavimą, nusikelti visus Bendrijos nariams priklausančius žemės sklype esančius garažus.

Teismo konstatavimas, kad nors Pareiškėja su 2017-11-07 įsakymo turiniu, jo sukeliomomis pasekmėmis Pareiškėja buvo supažindinta, neatleidžia atsakovių nuo VAI 8 straipsnio 4 dalies prievolės pranešti apie įsakymo ir sprendimo pasirašymą kartu pridėdant jo kopiją, todėl Pareiškėja laikosi nuomonės, kad dėl šių aplinkybių įsakymas ir sprendimas nelaikytini įstatymo pagrindu priimtais administraciniais sprendimais bei todėl nenustato privalomų reikalavimų Bendrijai ir jos nariams. Kadangi pagal VAI 8 straipsnio 4 dalies nuostatas tinkamai nepranešta apie įsakymo pasirašymą kartu pridėdant jo kopiją, Pareiškėjos teigimu nėra praleidusi termino skundai paduoti.

Pareiškėja, vertindama Administracijos poziciją dėl taikos sutarties sudarymo, kad Pareiškėjos projektas netinkamas, siūlo Administracijai parengti kitą projektą atsižvelgiant į Pareiškėjos nurodytus argumentus.

Dėl Pareiškėjos prieštaravimų į NŽT Šiaulių skyriaus pateiktą atsiliepimą.

Susipažinusi su NŽT Šiaulių skyriaus pateiktu atsiliepimu, Pareiškėja nesutinka su teiginiais, kad „skunde nurodytos teisės aktų nuostatos nėra niekaip susijusios su Bendrijos ir jos narių teisėmis naudoti valstybinę žemę, t. y. nesuteikia teisės Bendrijai ir jų nariams naudoti be

teisinio pagrindo naudojamą valstybinę žemę, kurią Savivaldybė prašo atlaisvinti”. Pareiškėja nurodo, kad dabartinis sklypas Sembos g. 2 Bendrijos nariams buvo paskirtas neterminuotam naudojimui 1972 metais. 1991 m. Vyriausybės nutarimu buvo patvirtinta, kad kooperatyvas (pastaba – dabartinė Bendrija) turi teisę gauti neterminuotam naudojimui sklypą garažų statybai ir eksploatavimui, o Vyriausybės 1993 m. liepos 21 d. nutarimu Nr. 550 buvo nustatyta, kad asmenims išnuomojami valstybinės žemės sklypai esantys prie laikinųjų leisti pastatyti bei įsigyti statinių (terminuotam jų nuomos laikui); asmenys, naudojantys nustatyta tvarka jiems suteiktus valstybinės žemės sklypus, laikomi naudojam sklypų nuomininkais. Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 776 nustatyta, kad suformuotų naujų sklypų žemės naudojimo paskirtis nustatoma Vyriausybės arba miesto valdybos sprendimu dėl valstybinės žemės sklypo suteikimo naudotis nesudarant valstybinės žemės nuomos sutarties. Vėlesniais Vyriausybės nutarimais panaikinti nutarimai, kuriais bendrijoms suteikta teisė valstybinės žemės sklypus garažų statybai ir eksploatavimui naudoti neterminuotai, tačiau jai nebuvo panaikinti ankstesni nutarimų padariniai – nenustatyta prievolė metalinius garažus pašalinti nuo valstybinės žemės. Bendrija 4,0912 ha Sembos g. 2 valstybinę žemę naudoja nesudarius valstybinės žemės nuomos sutarties vadovaujantis Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2018 m. lapkričio 8 d. sprendimu Nr. T-372 patvirtinta Nuomos mokesčio už valstybinės žemės apskaičiavimo, mokėjimo ir apskaitos taisyklių nustatyta tvarka.

Pareiškėjos teigimu, šios teisės aktų nuostatos susijusios su Bendrijos ir jos narių teisėmis naudoti valstybinę žemę, t. y. suteikia teisę Bendrijai ir jos nariams naudoti šiuo teisiniu pagrindu naudojamą valstybinę žemę, kurią Administracija neteisėtai reikalauja atlaisvinti.

Nesutinka su atsakovės teigimu, kad siekia stabdyti atsakovių atliekamus veiksmus, susijusius su reikalavimais atlaisvinti valstybinę žemę ir nurodo, kad Pareiškėja teikdama skundus tiek RAAT Šiaulių rūmams, tiek Komisijai, siekia apginti savo narių teises ir ginčija atsakovių neteisėtus veiksmus, susijusius su reikalavimais atlaisvinti valstybinę žemę, kuri valstybės jai suteikta neterminuotam naudojimui.

Skundas atmestinas.

Ginčas byloje kilo dėl Šiaulių miesto savivaldybės administracijos 2023 m. sausio 5 d. rašto Nr. S-46 „Dėl Šiaulių miesto savivaldybės administracijos 2020-10-02 reikalavimo Nr. S-3798“ dalies, kuria nuspręsta, kad Administracijos 2020 m. spalio 2 d. reikalavimo Nr. S-3789 „Dėl žemės sklypo atlaisvinimo ir garažų bei kitų įrenginių nukėlimo“ (minėta, toliau - 2020-10-02 reikalavimas) vykdymo terminas Bendrijai nebus pratęstas, panaikinimo, teisėtumo, tačiau Pareiškėja iškeltoje byloje reiškia reikalavimą ne tik dėl minėto rašto dalies panaikinimo (toliau – Pirmas reikalavimas), bet ir dėl: Administracijos įpareigojimo pranešti Bendrijai apie Administracijos 2017 m. lapkričio 7 d. įsakymo Nr. A-1611 „Dėl gražinamo sklypo plano ir kadastrinių duomenų patvirtinimo“ (minėta, toliau – ir 2017-11-07 įsakymas) priėmimą kartu pridėdant jo teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintą kopiją (toliau – Antras reikalavimas); NŽT Šiaulių skyriaus įpareigojimo pranešti Bendrijai apie NŽT Šiaulių skyriaus vedėjo 2018 m. sausio 17 d. sprendimo Nr. 31 SK-65 „Dėl žemės sklypo, projektinis Nr. 31, nustatytų kadastro duomenų patvirtinimo (žemės sklypo suformavimo)“ (minėta, toliau – 2018-01-17 sprendimas) priėmimą kartu pridėdant jo teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintą kopiją (toliau – Trečias reikalavimas). Pareiškėja Komisijos prašo pasiūlyti ginčo šalims baigti ginčą taikos sutartimi, ginčo šalims sudaryti taikos sutartį.

Byloje nustatyta, kad Pareiškėjos su Skundu pateiktame 2022 m. gruodžio 21 d. prašyme „Dėl Savivaldybės administracijos 2020-10-02 Reikalavimo Nr.S-3798 vykdymo atidėjimo (4) (minėta, toliau – ir Prašymas, b. l. 60), kurio kopija buvo pateikta ir NŽT Šiaulių skyriui, nurodyta, jog Pareiškėja Prašymą Administracijai pateikė atsižvelgdama į 2022 m. vasario 10 d. pasitarimo NŽT Šiaulių skyriuje išreikštą mintį, kad pastaroji tenkintų Bendrijos prašymą sustabdyti atliekamus patikrinimus (valstybinės žemės naudojimo), jei Administracija Bendrijos prašymu ir suderintomis sąlygomis suteiktų laikiną leidimą Bendrijos nariams (pratęsiant 2020-10-02 reikalavimo vykdymo terminą) laikyti garažus Bendrijos naudojamame valstybinės žemės sklype. Prašyme nurodyta, kad Bendrija teikiamą Prašymą sieja su Administracijos 2022 m. gegužės 12 d.

raštu Nr.S-1741, kuriuo Administracija atsisakė nagrinėti Bendrijos prašymą dėl Administracijos 2020-10-02 reikalavimo vykdymo atidėjimo, kadangi LVAT nagrinėjama administracinė byla Nr. A-1260-756/2022, o joje sprendžiamas ginčas dėl to pačio viešojo administravimo subjekto priimto sprendimo teisėtumo. LVAT 2022 m. gruodžio 14 d. nutartimi Bendrijos apeliacinį skundą atmetus ir palikus galioti RAAT Šiaulių rūmų 2021 m. gruodžio 21 d. sprendimą, Prašyme Pareiškėja teigia, kad neliko pagrindų atsisakyti nagrinėti prašymą dėl Administracijos 2020-10-02 reikalavimo vykdymo atidėjimo. Pareiškėja manydama, kad Prašyme nurodyti 5 komercinės paskirties sklypai (Nr. 02, 03, 04, 05, 06) bus teikiami pardavimui aukcionuose, Prašyme nurodo numatanti dalyvauti šių sklypų pardavimo aukcionuose, kad į juos galėtų metalinius garažus persikelti jų savininkai (Bendrijos nariai).

Taigi, Pareiškėja, atsižvelgdama į tai, kad administracinė byla Nr. A-1260-756/2022 baigta, Administracijos 2020-10-02 reikalavimas liko galioti ir neliko VAI 11 straipsnio 3 dalies 4 punkte nustatyto motyvo viešojo administravimo subjekto sprendimui prašymo nenagrinėti, Prašymu Administracijos prašė suteikti laikiną leidimą Bendrijos nariams laikyti metalinius garažus Bendrijos naudojamame valstybinės žemės sklype, pratęsiant 2020-10-02 reikalavimo vykdymo terminą iki tikėtino likusių metalinių garažų (51 yra suformuotame gražinti sklype Nr. 1, o 83 garažai – sklypų Nr.02 – 06 teritorijoje) perkėlimo į sklypų Nr. 02 – 06 (vieno ar kelių) teritorijas.

Administracija 2023 m. sausio 5 d. rašte Nr. S-46 „Dėl Šiaulių miesto savivaldybės administracijos 2020-10-02 reikalavimo Nr. S-3798“ (minėta, toliau – Skundžiamas raštas, b. l. 61-62) pateikė informaciją, kad Administracijos 2020-10-02 reikalavimu, atsižvelgiant į tai, kad garažais ir kitais įrenginiais teritorija yra užimta be teisinio pagrindo, Bendrijos yra pareikalauta iki 2021 m. sausio 1 d. nusikelti visus Bendrijos nariams (išskyrus narius, kuriems priklausantys metaliniai garažai ir kiti įrenginiai yra pastatyti jų privačios nuosavybės teise valdomuose sklypuose) priklausančius žemės sklype esančius garažus ir įrenginius ir sutvarkyti naudojamą teritoriją. Paminėta, jog Bendrija, nesutikdama su minėtu reikalavimu, kreipėsi į Komisiją, vėliau į RAAT Šiaulių rūmus, Pareiškėjai yra žinoma, kad LVAT 2022 m. gruodžio 14 d. nutartimi administracinėje byloje Nr. A-1260-1047/2022 buvo paliktas galioti nepakeistas RAAT Šiaulių rūmų 2021 m. gruodžio 21 d. sprendimas, priimtas administracinėje byloje Nr. I3-8298-289/2021. Skundžiamame rašte akcentuota, kad Administracijos 2020-10-02 reikalavimas yra galiojantis ir turi būti vykdomas, o Pareiškėjos pareikšto prašymo – suteikti laikiną leidimą Bendrijos nariams laikyti metalinius garažus Bendrijos naudojamame valstybinės žemės sklype pratęsiant Administracijos 2020-10-02 reikalavimo vykdymo terminą iki tikėtino likusių metalinių garažų perkėlimo į sklypų Nr. 02-06 (vieno ar kelių) teritorijas – tenkinimui nėra jokio teisinio pagrindo ir Pareiškėja informuota, kad Administracijos 2020-10-02 reikalavimo vykdymo terminas nebus pratęstas nesant pagrindo užimti valstybinės žemės sklypus be teisinio pagrindo bei išimčių leisti naudoti savarankiškai (neteisėtai) užimtą valstybinę žemę taikymo.

Atsisakymas atlikti veiksmus yra vienas iš viešojo administravimo subjektui leistinų veiksmų, numatytų VAI, kurio teisėtumas ir pagrįstumas gali sudaryti bylos nagrinėjimo dalyką. Komisija, įvertinusi Pareiškėjai pateikto atsakymo – Skundžiamo rašto turinį, daro išvadą, kad Atsakovė išnagrinėjo Pareiškėjos Prašymą ir Skundžiamu raštu šį prašymą atsisakė tenkinti, todėl Komisija vertins, ar Skundžiamas raštas – Atsakovės atsisakymas tenkinti Pareiškėjos Prašymą atitinka jo turinui ir formai keliamus reikalavimus.

Asmenų kreipimūsi į viešojo administravimo subjektus bendrąsias nagrinėjimo taisykles (nagrinėjimo tvarką) įtvirtina VAI 11 straipsnis. Pagal jį, asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintas taisykles (VAI 11 straipsnio 1 dalis). Vadovaujantis Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 (nauja redakcija nuo 2021-12-07; toliau – ir Taisyklės), V skyriaus („Atsakymų rengimas ir tvarkymas“) 45 punkto nuostatomis, į prašymą institucija atsako atsižvelgdama į jo turinį: į prašymą suteikti administracinę paslaugą atsakoma suteikiant prašomą vieną iš VAI 19 straipsnio 1 dalyje nurodytų administracinių paslaugų (ar prašomas kelias administracines paslaugas) arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (45.1 papunktis);

į prašymą pakonsultuoti asmenį jam aktualiu klausimu atsakoma suteikiant konsultaciją pagal institucijai nustatytą kompetenciją arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (45.2 papunktis); į prašymą priimti administracinį sprendimą atsakoma VAI 13 straipsnyje nustatyta tvarka (45.3 papunktis); į prašymą, nenurodytą Taisyklių 45.1-45.3 papunkčiuose, atsakoma laisva forma (45.4 papunktis).

Pagal VAI 2 straipsnio 10 dalį prašymas – su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijęs asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą prašant atlikti teisės aktuose nustatytus veiksmus, o administracinis sprendimas – teisės aktų reglamentuotu būdu ir (ar) forma išreikšta vienkartinė viešojo administravimo subjekto valia dėl teisės taikymo, privaloma ir skirta konkrečiam asmeniui ar individualiai apibrėžtai asmenų grupei (VAI 2 straipsnio 5 dalis). Administracinio sprendimo priėmimą ir reikalavimus tokio sprendimo turiniui reglamentuoja VAI 10 straipsnis, šio straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad administraciniame sprendime jį priimančias pagal suteiktus įgaliojimus viešojo administravimo subjektas, be kita ko, turi nurodyti administracinio sprendimo teisinį ir faktinį pagrindą ar kitas administraciniam sprendimui įtakos turėjusias aplinkybes bei administracinio sprendimo motyvus. Pastaroji teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus.

Tiek iš Pareiškėjos Skundo turinio, tiek ir iš Skunde nurodytų aplinkybių, dokumentų, kuriais Pareiškėja grindžia savo reikalavimą (b. l. 9-10) panaikinti Skundžiamą raštą, nėra aišku, kodėl Pareiškėja Skundžiamą raštą laiko nepagrįstu ir neteisėtu. Pateiktuose į bylą Pareiškėjos atsikirtimuose (b. l. 168-171) į tai, kad Administracija pateiktame atsiliepime teigia, jog Pareiškėja, inicijuodama administracinį ginčą ir siekdama Skundžiamo rašo dalies panaikinimo, nenurodė kaip šis dokumentas ar jo dalis daro įtaką Pareiškėjos teisėms, pareigoms ar įstatymo saugomiems interesams ir, kaip Komisijai patenkinus skundu pareikštą reikalavimą, būtų apgintos Pareiškėjos teisės (interesai), nurodoma, kad tai Pareiškėja nurodė 2023 m. sausio 10 d. rašte „Dėl informacijos apie metalinių garažų savininkus pateikimo“ (b. l. 64-68), adresuotame NŽT Šiaulių skyriui, kurio kopiją gavo ir Administracija, o jame teigiama, kad pasikeitė teisinis pagrindas – Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. rugpjūčio 25 d. nutarimu Nr.699 (įsigaliojo 2021-09-02) pakeistos Naudojamų valstybinės žemės sklypų pardavimo ir nuomos taisyklės (2.2 papunktis), Administracija nuo 2021 m. rugsėjo 2 d. negali vadovautis Statybos įstatymo 40 straipsniu ir neturi teisinio pagrindo reikalauti nukelti metalinį garažą sklypo atlaisvinimui. Be to, Pareiškėja nurodo, kad jos skundai susiję su siekiu apginti savo Administracijos 2020-10-02 reikalavimu pažeistas teises, tačiau, kaip jau minėta, Prašymą suteikti laikiną leidimą Pareiškėja motyvuoja tuo, kad „administracinė byla Nr. A-1260-756/2022 baigta, Savivaldybės 2020-10-02 Reikalavimas Nr.S-3798 liko galioti“. Paminėtina, kad Pareiškėja Skunde paminėjo ir pateikė NŽT Šiaulių skyriaus 2023 m. sausio 5 d. raštą Nr.31SD-65 „Dėl metalinių garažų valstybinėje žemėje“ (b. l. 63), parengtą į Pareiškėjos pateiktą Prašymo kopiją, tačiau šio NŽT Šiaulių skyriaus rašto Komisijai neskundė ir dėl jame pateikto reikalavimo pateikti informaciją apie Bendrijos metalinių garažų savininkus, kurie laiko metalinius garažus ant valstybinės žemės, nurodant tam tikrus duomenis, teisėtumo reikalavimo nepareikšė.

Iš byloje esančios medžiagos matyti, kad Administracijos 2020-10-02 reikalavimas yra Pareiškėjos nuginčytas ir galiojantis. Kadangi Pareiškėja kreipėsi į Administraciją prašydama laikino leidimo Bendrijos nariams laikyti metalinius garažus Bendrijos naudojamame valstybinės žemės sklype pratęsiant minėtame reikalavime nustatytą terminą (iki 2021 m. sausio 1 d.) iki tikėtino likusių garažų perkėlimo, akivaizdu, kad Pareiškėja supranta, jog Bendrijos nariams priklausančiais metaliniais garažais valstybinė žemė yra užimta be teisinio pagrindo, t. y. užimta neteisėtai, todėl Bendrijos nariai – metalinių garažų savininkai privalo vykdyti reikalavimą nusikelti jiems priklausančius garažus nuo valstybinės žemės (prašo pratęsti Administracijos 2020-10-02 reikalavimo įvykdymo terminą, kuris jau yra pasibaigęs). Komisijos vertinimu, inicijuodama šį ginčą Pareiškėja bando dar kartą sukurti tokią teisinę situaciją, kad būtų vertinamas Administracijos 2020-10-02 reikalavimo teisėtumas, nors RAAT Šiaulių rūmai 2021 m. gruodžio 21 d. sprendimu, priimtu administracinėje byloje Nr. I3-8298-289/2021, konstatavo, kad Komisija savo sprendimu

pagrįstai ir teisėtai administracinio ginčo byloje Nr. AG3-16/24-2021 nustatė, kad Pareiškėja Administracijos 2020-10-02 reikalavimo apskundimo terminą yra praleidusi, jo atnaujinti neprašė, ir bylą toje dalyje nutraukė. Taigi, Pareiškėja šiuo ginču siekia, kad jos teikiama teisės aktų interpretacija vadovautųsi viešojo administravimo subjektai ir priimtų Bendrijos narių, kurie neteisėtai dar laiko jiems priklausančius metalinius garažus valstybinėje žemėje, atžvilgiu palankius, tačiau viršijančius viešojo administravimo subjektui suteiktus įgaliojimus (nesant teisinio pagrindo leisti laikinai laikyti Bendrijos nariams metalinius garažus valstybinėje žemėje), sprendimus. Komisija sutinka su NŽT Šiaulių skyriaus atsiliepime nurodyta nuomone, kad Pareiškėja inicijuodama administracinius ginčus siekia stabdyti institucijų atliekamus veiksmus, susijusius su valstybinės žemės atlaisvinimu, o tuo pačiu vilkina Administracijos 2020-10-02 reikalavimo vykdymą bei su Administracijos atsiliepime išdėstyta nuomone, kad Pareiškėjo keliamas ginčas yra susijęs su Pareiškėjos interesu kaip nors pakeisti viešojo administravimo subjektų nuomonę ar poziciją dėl ateityje galimai priimamų sprendimų, susijusių su patikėtos valstybinės žemės sklypų valdymu, naudojimu ir disponavimu. Tokia išvada darytina iš Pareiškėjos Komisijai pateikto Skundo, atsikirtimų ir kitų byloje esančių duomenų (tiek ginčo šalių pateiktų administracinių teismų sprendimų ir nutarčių bei kitų į bylą pateiktų dokumentų).

LVAT ne kartą yra išaiškinęs, kad ABTĮ 5 straipsnio 1 dalies ir 23 straipsnio 1 dalies nuostatos garantuoja asmeniui teisę kreiptis į administracinį teismą ir nustato, kad tokiam kreipimuisi pakanka, kad asmuo manytų, jog jo teisės ar įstatymų saugomi interesai yra pažeisti, tai yra pakanka subjektyvaus suvokimo apie jo teisių ir interesų pažeidimą. Tačiau nurodytos nuostatos taip pat reiškia, kad teismas, nagrinėdamas administracines bylas, privalo nustatyti, kuo pasireiškia pareiškėjo nurodytas pažeidimas, tai yra kiekvienu konkrečiu atveju nustatyti, ar asmuo, kuris kreipėsi dėl pažeistos teisės (intereso) gynimo, turi jo nurodytas teises (įstatymų saugomus interesus), ar šios teisės (interesai) objektyviai yra pažeistos asmens nurodytu būdu. Tik nustatęs nurodytas aplinkybes, teismas gali apginti pareiškėjo teises vienu iš ABTĮ 88 straipsnio 2-4 punktuose numatytų būdų. Nenustatęs šių aplinkybių, teismas turi atmesti skundą (prašymą) ABTĮ 88 straipsnio 1 punkto pagrindu. Administracinių teismų praktikoje asmens suinteresuotumas suvokiamas kaip subjekto materialinis teisinis suinteresuotumas, tai yra asmuo turi turėti aiškiai identifikuojamą siekį apginti materialinės teisės normų saugomą teisę ar interesą. Teisme gali būti ginama tik objektyviai egzistuojanti subjektinė teisė, įgyta teisės akto pagrindu, o ne tariama teisė, pagrįsta vien asmens subjektyviu suvokimu (LVAT 2014 m. balandžio 17 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-502-364/2014; 2013 m. birželio 13 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-492-922/2013; 2012 m. gegužės 21 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-502-1260/2012 ir kt.).

Nagrinėjamu atveju Pareiškėja, inicijuodama administracinį ginčą ir siekdama Atsakovės priimto Skundžiamo rašto panaikinimo, neįrodė, kad turi teisę reikalauti iš Atsakovės leisti laikinai naudotis valstybine žeme.

Komisija kritiškai vertina Administracijos atsiliepime pateiktą nuomonę, kad Skundžiamas raštas yra tik informacinio pobūdžio, nes jame yra aiškiai yra išreikšta viešojo administravimo subjekto valia: „2020-10-02 Administracijos reikalavimo Nr.S-3798 terminas nebus pratęstas“.

Įvertinusi Skundžiamo rašto turinį, ginčui reikšmingas aplinkybes bei atsižvelgiant į teismų praktikoje suformuluotas taisykles, Komisija konstatuoja, jog Skundžiamu rašte Administracija pagrįstai akcentavo tai, kad Administracijos 2020-10-02 reikalavimas, kurio turinys Pareiškėjai yra žinomas, yra Pareiškėjos nenuginčytas ir galiojantis, o tai reiškia, kad Bendrijos nariai neturi teisės (įstatymo saugomo intereso) laikyti jiems priklausančių metalinių garažų valstybinėje žemėje, todėl Administracija pagrįstai atsisakė tenkinti Pareiškėjos Prašymą tokią teisę suteikti laikinai, kaip to prašė Pareiškėja, pratęsiant Administracijos 2020-10-02 reikalavimo vykdymo terminą. Šiuo atveju pažymėtina, jog Komisija negali ginti Pareiškėjos subjektyviu suvokimu pagrįstą tariamą teisę, t. y. pripažinti, kad viešojo administravimo subjektas – Administracija turi pareigą priimti Pareiškėjai palankų sprendimą nesant tam teisinio pagrindo, viršijant šiam viešojo administravimo subjektui nustatytą kompetenciją.

Komisija, įvertinusi bylos medžiagą, ginčui aktualų teisinį reglamentavimą, konstatuoja, kad Skundžiamą sprendimą Administracija priėmė jai įstatymu nustatytos kompetencijos ribose bei pagal ginčui aktualų teisinį reglamentavimą, todėl Pareiškėjos Pirmas reikalavimas negali būti tenkinamas, o Skundas toje dalyje atmetinas.

Kaip minėta, Pareiškėja Antru ir Trečiu reikalavimais prašo Komisijos įpareigoti viešojo administravimo subjektus – atsakovėmis į bylą įtrauktas Administraciją ir NŽT atlikti veiksmus, t. y. pranešti Pareiškėjai apie: Administracijos 2017-11-07 įsakymo priėmimą kartu pridėdant jo teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintą kopiją (toliau – Antras reikalavimas); NŽT Šiaulių skyriaus vedėjo 2018-01-17 sprendimo priėmimą kartu pridėdant jo teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintą kopiją.

Reikalavimas įpareigoti viešojo administravimo subjektą atlikti veiksmus turėtų būti sietinas su ginčijamu konkrečiu viešojo administravimo subjekto konkrečiu individualaus administracinio teisės akto teisėtumu, konkrečiu viešojo administravimo subjekto padarytu konkrečiu pažeidimu, atsisakymu atlikti veiksmus arba vilkinimu juos atlikti. Pažymėtina, kad reikalavimų įpareigoti atsakoves atlikti veiksmus su Pirmuoju reikalavimu nesusiejo, duomenų, jog kreipėsi į atsakoves dėl prašomų pateikti atsakovių priimtų administracinių aktų kopijų, nepateikė.

LVAT ne kartą yra pažymėjęs, jog pagal dispozityvumo principą administracinių bylų teisenoje bylos nagrinėjimo dalyką, t. y. savo pažeistos teisės ar įstatymo saugomo intereso gynybos būdą bei apimtį nustato pareiškėjas, skunde suformuluodamas savo materialinį teisinį reikalavimą (skundo dalyką) bei nurodydamas aplinkybes, kurioms grindžia savo reikalavimą (skundo pagrindą), o teismas (šiuo atveju – Komisija), kaip ginčą dėl teisės sprendžianti institucija, neturi teisinio pagrindo pats suformuluoti skundo dalyką ir pagrindą (pvz. LVAT 2020 m. birželio 17 d. nutartis byloje Nr. AS-411-261/2020).

Tiek iš Skundo pavadinimo, kuriame nurodyta, kad Pareiškėja kelia ginčą dėl 2017-11-07 įsakymo bei 2018-01-17 sprendimo, tiek iš Skunde pateiktų argumentų bei Pareiškėjos nuomonės, kad su minėtais įsakymu ir sprendimu yra susipažinusi kitais būdais, o tai neatleidžia viešojo administravimo subjekto nuo VAĮ 8 straipsnio 4 dalyje nustatytos prievolės pranešti apie įsakymo ar sprendimo priėmimą kartu pridėdant kopiją, todėl šie administraciniai sprendimai nelaikytini įstatymo pagrindu priimtais ir Bendrijai ir jos nariams nenustato privalomų reikalavimų (VAĮ 6 straipsnio 4 dalis), RAAT Šiaulių rūmų 2021 m. rugpjūčio 10 d. nutarties byloje Nr. I-5202-289/2021 kvestionavimo, matyti, kad Pareiškėja yra įsitikinusi, jog įteikus jai 2017-11-07 įsakymo bei 2018-01-17 sprendimo nustatyta tvarka patvirtintas kopijas, apskūsti ji turės teisę per vieną mėnesį nuo įteikimo dienos.

Įstatymų nustatyti atskirų procesinių veiksmų atlikimo terminai įpareigoja savo teisių ir interesų gynybos siekiantį asmenį operatyviai reaguoti į galimus savo teisių ir įstatymų saugomų interesų pažeidimus. Terminų laikymasis administracinėje teisenoje yra būtina sąlyga, neatsiejama nuo pačios administracinio proceso esmės, užtikrinanti efektyvų jo įgyvendinimą. LVAT praktikoje akcentuojama, kad savo teisėmis kiekvienas asmuo turi naudotis protingai, nepiktnaudžiauti jomis, laikytis įstatymais įtvirtintos tvarkos, kuri užtikrina teisinių santykių stabilumą ir teisinio saugumo principo įgyvendinimą. Įstatyme nustatyti skundų padavimo terminai *inter alia* (be kita ko) susiję su teisinio saugumo principo įgyvendinimu, jais siekiama užtikrinti, kad asmenys, manantys, jog jų teisės buvo pažeistos, turėtų ne tik teisę jas ginti, bet ir pareigą tai daryti per protingą ir pagrįstą laiko tarpą (LVAT 2012 m. sausio 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS822-61/2012; 2011 m. lapkričio 5 d. nutartis administracinėje byloje Nr. TA858-62/2011).

Taigi, teisė kreiptis tiek į teismą, tiek į Komisiją, gali būti įgyvendinta tik įstatymų nustatyta tvarka, t. y. laikantis įstatymuose nurodytų kreipimosi sąlygų, todėl tai, kad Pareiškėjai atsakovės – viešojo administravimo subjektai nėra pateikę 2017-11-07 įsakymo bei 2018-01-17 sprendimo kopijų, tačiau, kaip nurodo ir pati Pareiškėja, jų turinys jai yra žinomas, nesudaro pagrindo išvadai, kad Pareiškėja negalėjo savo teisėmis ir interesų gynyba pasirūpinti savalaikiai ir tinkamai.

Į bylą Pareiškėja nepateikė duomenų, kad ji kreipėsi dėl 2017-11-07 įsakymo bei 2018-01-17 sprendimo kopijų išdavimo į viešojo administravimo subjektus, t. y. atitinkamai į Administraciją bei NŽT Šiaulių skyrių, laikytina, kad nėra pagrindo konstatuoti, jog pastarosios

neveikė – Pareiškėjai paprašius neišdavė prašomų dokumentų kopijų. Remiantis išdėstytu, Komisija negali tenkinti Pareiškėjos Antro ir Trečio reikalavimų įpareigoti atsakoves pateikti Pareiškėjai 2017-11-07 įsakymo bei 2018-01-17 sprendimo kopijas Skunde nurodytais motyvais, nes tam nėra pagrindo, todėl Skundas ir šioje dalyje atmetinas. Visgi pažymėtina, kad Pareiškėja, jei jai yra reikalingos minėtų įsakymo ir sprendimo kopijos, dėl jų išdavimo turi teisę kreiptis į atsakoves, prašydama šias kopijas išduoti.

Pareiškėja Komisijos prašė vadovaujantis Ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo (minėta, toliau – ir IAGNTĮ) 17 straipsniu ir pasiūlyti baigti ginčą taikos sutartimi, ginčo šalims sudaryti taikos sutartį.

Pažymėtina, kad Komisija imasi priemonių ginčo šalims sutaukyti, kai yra ginčo šalių sutikimas pradėti derybas dėl taikos sutarties sudarymo. Pareiškėja savo siūlomas taikos sutarties sąlygas išdėstė Skunde (b. l. 15-23). Komisijoje 2023 m. sausio 19 d. priėmus nagrinėti Skundą, Pareiškėjos Skundas buvo išsiųstas atsakovėms, kurios įpareigtos pateikti atsiliepimus, o pranešimuose (b. l. 73-76) ginčo šalims buvo pateiktas ir siūlymas ginčą spręsti taikiai, paminėta, kad ginčo šalys gali sudaryti taikos sutartį ir ją pateikti Komisijai iki posėdžio ar posėdžio metu, taip pat po sprendimo, priimto išnagrinėjus skundą Komisijoje, priėmimo, bet nepasibaigus IAGNTĮ 22 straipsnyje nurodytam sprendimo apskundimo terminui (per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos), be to atkreiptas dėmesys į tai, kad IAGNTĮ 15 straipsnis numato galimybę ginčą spręsti ir neteisminės mediacijos būdu.

Administracija 2023 m. vasario 2 d. pateiktame atsiliepime (b. l. 90) nurodė, kad Administracija yra ne kartą aiškiai išreiškusi savo poziciją dėl taikos sutarties sudarymo su Pareiškėja, t. y. ji niekada nesutiko sudaryti taikos sutarties, nes atsižvelgiant į ginčo pobūdį, nebuvo jokio pagrindo sudaryti Pareiškėjos siūlomą taikos sutartį.

NŽT Šiaulių skyrius 2023 m. vasario 3 d. pateiktame atsiliepime (b. l. 154) nurodė, kad pagal Pareiškėjos pateiktą projektą, siūlomos taikos sutarties sudarymas nėra galimas.

Remiantis aukščiau išdėstytu, konstatuotina, kad Komisija Pareiškėjos prašymą įgyvendino, pasiūlė ginčo šalims ginčą spręsti taikiai, tačiau atsakovėms nesutikus, Komisija ginčą išnagrinėjo priimdama šį sprendimą.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta ir vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjos 3-iosios metalinių garažų eksploatavimo bendrijos skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos ginčo šalys gali skųsti Regionų apygardos administracinio teismo Šiaulių rūmams Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkas

Giedrius Jakubėnas

Komisijos nariai

Linas Dagys

Vaida Paurienė

Svetlana Sinkevičienė